

**PENILAIAN PELAKSANAAN KURSUS ELEKTIF
TERAS BAHASA MELAYU UNTUK SISWA
GURU BUKAN OPSYEN BAHASA MELAYU DI
INSTITUT PENDIDIKAN GURU MALAYSIA
(IPGM)**

AMAT TAROP BIN SUMO

**DOCTOR OF PHILOSOPHY
(EDUCATION)**

**UNIVERSITI PERTAHANAN NASIONAL
MALAYSIA**

2024

**PENILAIAN PELAKSANAAN KURSUS ELEKTIF TERAS BAHASA
MELAYU UNTUK SISWA GURU BUKAN OPSYEN BAHASA MELAYU DI
INSTITUT PENDIDIKAN GURU MALAYSIA (IPGM)**

AMAT TAROP BIN SUMO

Thesis submitted to the Centre for Graduate Studies, Universiti Pertahanan Nasional
Malaysia, in fulfilment of the requirements for the Degree of *Doctor of Philosophy*
(*Education*)

2024

ABSTRAK

Kursus Elektif Teras Bahasa Melayu (ETBM) merupakan kursus yang ditawarkan kepada siswa guru bukan opsyen Bahasa Melayu (BM) yang mengikuti Program Ijazah Sarjana Muda Perguruan (PISMP) di Institut Pendidikan Guru Malaysia (IPGM). Kajian-kajian lepas menunjukkan bahawa kesesuaian kursus, hasil pembelajaran dan isi kandungan, sumber fizikal, sumber manusia, pengetahuan kandungan, pedagogi, dan pentaksiran yang terkandung dalam kursus perlu sentiasa dinilai dari semasa ke semasa agar kekal relevan dengan keperluan semasa sistem pendidikan. Penilaian kursus ETBM perlu dilaksanakan bagi memperoleh maklumat untuk menambah baik kursus yang ditawarkan. Penambahbaikan ini penting untuk meningkatkan kualiti latihan guru supaya dapat melahirkan guru yang berkualiti. Kajian ini menilai kursus ETBM dalam kalangan siswa guru bukan opsyen BM menggunakan Teori Pembelajaran Humanis dan Model Konteks, Input, Proses, dan Produk (KIPP) dengan memberikan fokus kepada aspek kesesuaian kursus, hasil pembelajaran dan isi kandungan, sumber fizikal, sumber manusia, pengetahuan kandungan, pedagogi, pentaksiran, kepuasan, minat, sikap, dan kemahiran siswa guru terhadap kursus ETBM. Kaedah penyelidikan yang digunakan ialah kaedah kuantitatif manakala kaedah tinjauan digunakan untuk mendapatkan maklumat daripada siswa guru bukan opsyen BM daripada empat buah IPGMK yang menawarkan kursus ETBM. Sebanyak 119 orang siswa guru bukan opsyen BM terlibat untuk menjawab soalan soal selidik. Dapatan kajian menunjukkan bahawa penilaian responden terhadap aspek kesesuaian kursus, hasil pembelajaran dan isi kandungan, sumber fizikal, sumber manusia, pengetahuan kandungan, pedagogi, pentaksiran, kepuasan,

minat, sikap, dan kemahiran memberikan impak positif untuk melahirkan guru bukan opsyen BM yang bersahsiah tinggi, kompeten, berkualiti, kritis, kreatif, dan inovatif. Namun beberapa cadangan penambahbaikan perlu dilakukan untuk memastikan kursus ini relevan dengan keperluan semasa demi meningkatkan kualiti guru. Analisis korelasi menunjukkan bahawa hasil pembelajaran dan isi kandungan dan sumber manusia mempunyai hubungan yang signifikan dengan siswa guru bukan opsyen BM dari segi kepuasan, minat, sikap, dan kemahiran berdasarkan dimensi produk. Ujian regresi berganda pula menunjukkan bahawa terdapat pengaruh kesesuaian, hasil pembelajaran dan isi kandungan, kesan sumber fizikal, kesan sumber manusia, kandungan pengetahuan kursus ETBM, pedagogi kursus ETBM, dan kesan pentaksiran kursus ETBM terhadap kepuasan ialah 84.8%, minat 79.6%, sikap 72.2%, dan kemahiran 72.6%. Implikasi kajian ini menunjukkan bahawa kursus ETBM memberikan impak positif kepada siswa guru bukan opsyen BM. Kajian ini juga mendapati bahawa kursus ETBM wajar diteruskan di IPGM, namun beberapa penambahbaikan wajar dilakukan dari semasa ke semasa untuk memantapkan kursus perguruan di IPGM demi melahirkan siswa guru bukan opsyen BM yang kompeten sekali gus dapat melahirkan bakal guru yang berkualiti.

Kata kunci: elektif teras, kemahiran, kepuasan, kurikulum, minat, dan sikap

ABSTRACT

The Malay Core Elective Course (ETBM) is a course offered to non-Malay Language (BM) option trainee teachers who are undergoing the Bachelor of Teaching Degree Programme (PISMP) at the Institute of Teacher Education Malaysia (IPGM). Previous studies show that the course appropriateness, learning outcomes and content, physical resources, human resources, content knowledge, pedagogy, and assessment in the course need to be constantly evaluated from time to time to fulfil the current needs of the education system. Evaluation of the ETBM course needs to be conducted to gather information for this course improvement. This improvement is crucial to enhance the quality of trainee teachers' training, thus producing excellent teachers. This study evaluates the ETBM course among non-BM option trainee teachers by implementing Humanistic Learning Theory and the Context, Input, Process, and Product (KIPP) model by focusing on the aspects of course appropriateness, learning outcomes and content, physical resources, human resources, knowledge content, pedagogy, assessment, satisfaction, interest, attitude, and trainee teachers' skills in ETBM. The research method used in this study is quantitative and a survey is conducted to gather the information from non-BM option trainee teachers from four IPGMKs that offer ETBM. A total of 119 non-BM option trainee teachers were involved in answering the questionnaires. The findings show that the respondents' assessment of the course appropriateness, learning outcomes and content, physical resources, human resources, content knowledge, pedagogy, assessment, satisfaction, interest, attitude, and skills have a positive impact on producing non-BM option teachers with good personality, competent, good quality, critical, creative, and

innovative. However, there are a few suggestions for improvement that need to be carried out to ensure the relevance of this course to the current needs to improve the quality of teachers. The correlation analysis shows that learning outcomes and content and human resources have a significant relationship with non-BM option teacher students in terms of satisfaction, interest, attitude, and skills based on product dimensions. The multiple regression test shows that there are influences of appropriateness, learning outcomes, and content, physical resources effect, human resources effect, ETBM course content knowledge, and ETBM course pedagogy. In addition, ETBM course assessment effect on satisfaction is 84.8%, interest is 79.6%, attitude is 72.2%, and skill is 72.6%. Findings from this study implicate that the ETBM course has a positive impact on non-BM option trainee teachers. This study also found that the ETBM course should be continued at IPGM. Nonetheless, some improvements should be made from time to time to strengthen the teaching courses at IPGM to produce competent non-BM option trainee teachers, hence producing good quality future teachers.

Keywords: attitudes, core electives, curriculum, interests, satisfaction, skills

ACKNOWLEDGEMENTS

Bismillahirrahmanirrahim dan Salam Malaysia Madani. Syukur ke hadrat Ilahi kerana dengan limpah kurniaNYa masih diberikan nikmat kehidupan. Sekalung penghargaan dan terima kasih diucapkan kepada penyelia, Ybhg. Prof. Dr. Jowati binti Juhary dan Ybhg. Prof. Madya Dr. Norshima binti Zainal Shah yang sentiasa memberikan bimbingan, nasihat, semangat, dan tunjuk ajar sepanjang pengajian. Jutaan terima kasih juga diucapkan kepada para penilai yang sudi menilai tesis ini dengan minda terbuka. Begitu juga dengan pihak KPM, khususnya BPPDP, IPGM, IPGK, dan PROSPEN IPGK Ilmu Khas yang banyak memberikan kerjasama sepanjang tesis ini disiapkan. Tidak dilupakan juga kepada Ybhg. Prof. Norliya Ahmad Kassim, Dr. Ismail Raduan, Encik Rahimi, Puan Hasnah Saleh, dan Dr. Chin Mei Keong yang sudi berkongsi ilmu tentang kajian yang dijalankan. Pihak SEMARI, KAIZENTRENOVATION, Pusat Pengajian Siswazah UPNM, Pusat Bahasa UPNM, dan Dr. Abdul Rahman Mahmud yang banyak menganjurkan kursus dan bengkel bagi mencambah idea dalam penulisan tesis. Terima kasih juga dikalungkan kepada rakan-rakan di Jabatan Pengajian Melayu, IPG Kampus Ilmu Khas yang banyak menyokong, iaitu En. Thahir Nuruddin, En. Hasizan Dahalal, Pn. Norliza Ahmad Kamal, Pn. Norani Abd Rahim, Dr. Noorhayati Che Mat, En. Shahruman Ahmad, Pn. Ummi Hani Mohamed Zaid, Pn. Nor Alizah Alias, Pn. Fadilah Idris, dan En. Abu Bakar Ahmad serta rakan-rakan Pengajian di SMK Tinggi Klang yang banyak memberikan sokongan. Sejajurnya, banyak orang yang telah memberikan sumbangan dan dorongan sepanjang kembara menuntut ilmu ini. Terima kasih diucapkan kepada semua. Sejambak kasih seharum kasturi saya hulurkan buat isteri tercinta, Siti Zubaidah binti

Mohd Yusop, anakanda Muhammad Nursyahmi, Muhammad Nurhakim, Muhammad Nurfaris, dan Nurin Nasuha yang sentiasa memberikan sokongan dan menyaksikan sendiri perjuangan yang panjang ini. Tidak dilupakan juga kepada seluruh ahli keluarga yang sentiasa membakar semangat dalam perjuangan ini. Terima kasih juga kepada Tuan Haji Yusop bin Adnan dan Puan Hajah Zainon binti Abdul Rahman bapa dan ibu mertua yang turut memberikan semangat. Tidak dilupakan kepada semua peserta kajian, iaitu siswa guru bukan opsyen Bahasa Melayu dan pensyarah yang mengajarkan Bahasa Melayu dari IPGK Imu Khas, Pulau Pinang, Pendidikan Teknik, dan Tun Abdul Razak. Kerjasama yang diberikan sangat mantap dan hebat. Setulus penghargaan dititipkan juga kepada Akmal Hayat Abdul Razak, Ahmad Najmi Saifullah, Abdul Rahman Sazali, dan Nabil Asymawi Saufe yang turut membantu. Semoga kalian semua sentiasa dalam kerahmatan Allah. Akhir sekali, titipan Al-Fatihah dan doa buat ayahanda dan bonda, iaitu Haji Sumo bin Marson dan Hajah Rubiah binti Nasib. Semoga ditempatkan dalam kalangan orang-orang beriman. Semoga tesis ini menjadi wadah ilmu yang bermanfaat untuk semua.

APPROVAL

The Examination Committee has met on **13 October 2023** to conduct the final examination of **Amat Tarop bin Sumo** on his degree thesis entitled ***Penilaian Pelaksanaan Kursus Elektif Teras Bahasa Melayu Untuk Siswa Guru Bukan Opsyen Bahasa Melayu di Institut Pendidikan Guru Malaysia (IPGM)***.

The committee recommends that the student be awarded the of Doctor of Philosophy (Education).

Members of the Examination Committee were as follows.

Profesor Dato' Dr. Norhasni binti Zainal Abiddin

Pejabat TNC Akademik & Antarabangsa
Universiti Pertahanan Nasional Malaysia
(Chairman)

Dr. Erda Wati Bakar

Pusat Bahasa
Universiti Pertahanan Nasional Malaysia
(Internal Examiner)

Profesor Dr. Abdul Rasid Jamian

Fakulti Bahasa dan Komunikasi
Universiti Pendidikan Sultan Idris
(External Examiner)

Profesor Madya Dr. Karim Harun

Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan
Universiti Kebangsaan Malaysia
(External Examiner)

APPROVAL

This thesis was submitted to the Senate of Universiti Pertahanan Nasional Malaysia and has been accepted as fulfilment of the requirements for the degree of **Doctor of Philosophy (Education)**. The members of the Supervisory Committee were as follows.

Prof. Dr. Jowati binti Juhary

Pusat Bahasa

Universiti Pertahanan Nasional Malaysia

(Main Supervisor)

Prof. Madya Dr. Norshima binti Zainal Shah

Pusat Bahasa

Universiti Pertahanan Nasional Malaysia

(Co-Supervisor)

UNIVERSITI PERTAHANAN NASIONAL MALAYSIA

DECLARATION OF THESIS

Student's full name : Amat Tarop bin Sumo
Date of birth : 21 Julai 1969
Title : Penilaian Pelaksanaan Kursus Elektif Teras Bahasa Melayu
Untuk Siswa Guru Bukan Opsyen Bahasa Melayu di Institut
Pendidikan Guru Malaysia (IPGM)
Academic session : 2023/2024

I hereby declare that the work in this thesis is my own except for quotations and summaries which have been duly acknowledged.

I further declare that this thesis is classified as:

☐ **CONFIDENTIAL** (Contains confidential information under the official Secret Act 1972)*

☐ **RESTRICTED** (Contains restricted information as specified by the organisation where research was done)*

☐ **OPEN ACCESS** I agree that my thesis to be published as online open access (full text)

I acknowledge that Universiti Pertahanan Nasional Malaysia reserves the right as follows.

1. The thesis is the property of Universiti Pertahanan Nasional Malaysia.
2. The library of Universiti Pertahanan Nasional Malaysia has the right to make copies for the purpose of research only.
3. The library has the right to make copies of the thesis for academic exchange.

Signature

**Signature of Supervisor/Dean of CGS

IC/Passport No.

**Name of Supervisor/Dean of CGS

Date:

Date:

*If the thesis is CONFIDENTIAL OR RESTRICTED, please attach the letter from the organisation with period and reasons for confidentiality and restriction.

** Witness

KANDUNGAN

	TAJUK	MUKA SURAT
ABSTRAK		ii
ABSTRACT		iv
ACKNOWLEDGEMENTS		vi
APPROVAL		viii
APPROVAL		ix
DECLARATION OF THESIS		x
KANDUNGAN		xi
SENARAI JADUAL		xvii
SENARAI RAJAH		xxi
SENARAI SINGKATAN		xxii
SENARAI SIMBOL		xxiii
SENARAI LAMPIRAN		xxiv
 BAB 1 PENGENALAN		 26
1.1 Pendahuluan		26
1.2 Latar Belakang Kajian		28
1.3 Penyataan Masalah		30
1.4 Objektif Kajian		34
1.5 Persoalan Kajian		35
1.6 Hipotesis Kajian		36
1.6.1 Hipotesis Persoalan Kajian 1.5.5 adalah seperti yang berikut:		36
1.6.2 Hipotesis Persoalan Kajian 1.8.6 adalah seperti yang berikut:		37
1.7 Batasan Kajian		38
1.8 Kepentingan Kajian		39
1.9 Definisi Operasional		43
1.9.1 Penilaian Pelaksanaan Kursus		43
1.9.2 Kursus Elektif Teras Bahasa Melayu		45
1.9.3 Siswa Guru Bukan Opsyen		46
1.9.4 Falsafah Pendidikan Guru (FPG)		47
1.9.5 Hasil Pembelajaran dan Isi Kandungan		48
1.9.6 Sumber Fizikal dan Sumber Manusia		49
1.9.7 Pengetahuan Kandungan, Pedagogi dan Pentaksiran		50
1.9.8 Kepuasan, Minat, Sikap dan Kemahiran		52
1.10 Rumusan		55
 BAB 2 SOROTAN KAJIAN		 56
2.1 Pengenalan		56
2.2 Penilaian Pelaksanaan Kursus Perguruan		57
2.2.1 Penilaian Kursus Perguruan		57

2.2.2	Kursus-kursus Perguruan Bahasa Melayu	65
2.2.3	Kursus Elektif Teras Bahasa Melayu (ETBM) di IPGM	73
2.2.3.1	Fonetik dan Fonologi	75
2.2.3.2	Linguistik Terapan Bahasa Melayu	75
2.2.3.3	Kesusasteraan Melayu	76
2.2.3.4	Kurikulum Bahasa Melayu Sekolah Rendah	76
2.2.3.5	Kaedah Pengajaran Bahasa Melayu Sekolah Rendah	77
2.2.3.6	Pengajaran Kemahiran Bahasa Melayu Sekolah Rendah	78
2.2.3.7	Pengajaran dan Pembelajaran Bahasa Melayu Abad Ke-21	79
2.3	Penilaian Kursus	80
2.3.1	Jenis-jenis Penilaian Kursus	80
2.3.2	Pendekatan Penilaian Kursus	88
2.3.2.1	Pendekatan Berorientasikan Objektif	88
2.3.2.2	Pendekatan Berorientasikan Pengguna	89
2.3.2.3	Pendekatan Sebenar dan Berorientasikan Peserta	90
2.3.2.4	Pendekatan Berorientasikan Pertentangan	91
2.3.2.5	Pendekatan Berorientasikan Pakar	92
2.3.2.6	Pendekatan Berorientasikan Pengurusan	92
2.3.3	Model-model Penilaian Kursus	94
2.3.3.1	Model Penilaian Ralph Tyler (1942)	94
2.3.3.2	Model Penilaian Metfessel dan Micheal (1967)	97
2.3.3.3	Model Penilaian CIRO 1970	99
2.3.3.4	Model Kirkpatrick 1996	101
2.3.3.5	Model Penilaian Responsif	104
2.3.3.6	Model Hammond	107
2.3.3.7	Model Penilaian KIPP 1971	108
2.3.3.8	Model Penilaian Kursus yang Lain	113
2.4	Kajian-kajian Lepas yang Berkaitan dengan Penilaian Kursus	115
2.4.1	Kajian-kajian Lepas Menggunakan Model Penilaian Kursus	115
2.4.2	Kajian-kajian Lepas yang Menggunakan Model Penilaian KIPP 1971	120
2.4.3	Kajian-kajian Lepas yang Berkaitan dengan Impak Penilaian Pelaksanaan Kursus	131

2.4.4	Kajian-kajian Lepas tentang Penilaian Pelaksanaan Kursus BM di Institusi Pendidikan	134
2.4.5	Kajian-kajian Lepas tentang Kepuasan, Minat, Sikap dan Kemahiran	137
2.5	Kerangka Teoritikal dan Konseptual Kajian	140
2.5.1	Teori Kajian	140
2.5.2	Kerangka Teori Kajian	143
2.5.3	Kerangka Konseptual Kajian	147
2.5.4	Rasional Pemilihan Model Penilaian KIPP Stufflebeam 1971	152
2.6	Rumusan	156
BAB TIGA	METODOLOGI PENYELIDIKAN	157
3.1	Pengenalan	157
3.2	Reka Bentuk Kajian	157
3.3	Populasi dan Sampel Kajian	163
3.3.1	Populasi	163
3.3.2	Sampel	165
3.3.3	Penentuan Saiz Sampel	166
3.4	Instrumen Kajian	167
3.4.1	Soal Selidik	168
3.4.2	Pembahagian Item Soal Selidik	169
3.4.2.1	Bahagian A: Latar Belakang Responden	171
3.4.2.2	Bahagian B: Dimensi Konteks (Kesesuaian)	172
3.4.2.3	Bahagian C: Dimensi Input (Impak)	172
3.4.2.4	Bahagian D: Dimensi Proses (Impak)	173
3.4.2.5	Bahagian E: Dimensi Produk (Impak)	173
3.5	Kesahan dan Kebolehpercayaan Instrumen	174
3.5.1	Kesahan Instrumen Soal Selidik	174
3.5.2	Kebolehpercayaan Soal Selidik	179
3.6	Kajian Rintis Soal Selidik	183
3.7	Proses Pengumpulan Data	188
3.8	Analisis Data	191
3.8.1	Analisis Data Kuantitatif	191
3.9	Ujian Andaian	197
3.9.1	Penentuan Anggapan	198
3.9.1.1	Normaliti	201
3.9.1.2	Data Terasing	205
3.9.1.3	Hubungan Linear dan Homoskedastisiti	207
3.9.1.4	Multikolineariti	208
3.9.1.5	Autokorelasi	210
3.9.1.6	Ringkasan Keputusan Ujian Anggapan	210
3.10	Pemboleh Ubah Tidak Bersandar, Pemboleh Ubah Bersandar, Peramal	211
3.11	Rumusan	211

BAB 4 DAPATAN KAJIAN	213
4.1 Pengenalan	213
4.2 Profil Responden	213
4.3 Dapatan Kajian Deskriptif	216
4.3.1 Dimensi Konteks	217
4.3.1.1 Mengenal pasti Kesesuaian kursus ETBM dengan Matlamat FPG terhadap siswa guru bukan opsyen BM.	217
4.3.2 Dimensi Input	220
4.3.2.1 Menganalisis Keberkesanan kursus ETBM dari segi hasil pembelajaran dan isi kandungan, sumber fizikal, dan sumber manusia terhadap siswa guru bukan opsyen BM berdasarkan dimensi input.	221
4.3.3 Dimensi Proses	231
4.3.3.1 Menilai keberkesanan pengetahuan kandungan, pedagogi, dan pentaksiran dalam proses pelaksanaan kursus ETBM terhadap siswa guru bukan opsyen BM berdasarkan dimensi proses	231
4.3.4 Dimensi Produk	241
4.3.4.1 Menilai implikasi akhir yang diperoleh oleh siswa guru bukan opsyen BM dari segi kepuasan, minat, sikap, dan kemahiran selepas selesai mengikuti kursus ETBM berdasarkan dimensi produk	241
4.4 Dapatan Kajian Inferensi	251
4.4.1 Menentukan sama ada terdapat hubungan atau sebaliknya antara hasil pembelajaran dan isi kandungan dan sumber manusia dengan siswa guru bukan opsyen BM dari segi kepuasan, minat, sikap, dan kemahiran berdasarkan dimensi produk	251
4.4.1.1 Hubungan hasil pembelajaran dan isi kandungan dengan kepuasan siswa guru bukan opsyen BM.	253
4.4.1.2 Hubungan hasil pembelajaran dan isi kandungan dengan minat siswa guru bukan opsyen BM.	254
4.4.1.3 Hubungan hasil pembelajaran dan isi kandungan dengan sikap siswa guru bukan opsyen BM.	254
4.4.1.4 Hubungan hasil pembelajaran dan isi kandungan dengan kemahiran siswa guru bukan opsyen BM.	255
4.4.1.5 Hubungan antara sumber manusia dengan kepuasan siswa guru bukan opsyen BM. H ₀₅ -	

Tidak ada hubungan antara sumber manusia dengan kepuasan siswa guru bukan opsyen BM. Kriteria yang digunakan ialah menolak hipotesis nol (H_{05}) jika nilai signifikan P (<0.05).	256
4.4.1.6 Hubungan antara sumber manusia dengan minat siswa guru bukan opsyen BM .	256
4.4.1.7 Hubungan antara sumber manusia dengan sikap siswa guru bukan opsyen BM.	257
4.4.1.8 Hubungan antara sumber manusia dengan kemahiran siswa guru bukan opsyen BM.	257
4.4.2 Menilai pengaruh kepuasan, minat, sikap, dan kemahiran dengan kesesuaian kursus ETBM, hasil pembelajaran dan isi kandungan kursus ETBM, sumber fizikal, sumber manusia, pengetahuan kandungan kursus ETBM, pedagogi kursus ETBM dan pentaksiran kursus ETBM berdasarkan dimensi produk.	258
4.4.2.1 Kepuasan siswa guru tidak dapat diramalkan secara signifikan oleh kesesuaian kursus ETBM, hasil pembelajaran dan isi kandungan kursus ETBM, sumber fizikal, sumber manusia, pengetahuan kandungan kursus ETBM, pedagogi kursus ETBM, dan pentaksiran kursus ETM.	260
4.4.2.2 Minat siswa guru tidak dapat diramalkan secara signifikan oleh kesesuaian kursus ETBM, hasil pembelajaran dan isi kandungan kursus ETBM, sumber fizikal, sumber manusia, pengetahuan kandungan kursus ETBM, pedagogi kursus ETBM, dan pentaksiran kursus ETBM.	263
4.4.2.3 Sikap siswa guru tidak dapat diramalkan secara signifikan oleh kesesuaian kursus ETBM, hasil pembelajaran dan isi kandungan kursus ETBM, sumber fizikal, sumber manusia, pengetahuan kandungan kursus ETBM, pedagogi kursus ETBM, dan pentaksiran kursus ETBM.	266
4.4.2.4 Kemahiran siswa guru tidak dapat diramalkan secara signifikan oleh kesesuaian kursus ETBM, hasil pembelajaran dan isi kandungan kursus ETBM, sumber fizikal, sumber manusia, pengetahuan kandungan kursus ETBM, pedagogi kursus ETBM dan pentaksiran kursus ETM.	269
4.5 Rumusan	272

BAB KELIMA	273
RUMUSAN, IMPLIKASI DAN CADANGAN	273
5.1 Pengenalan	273
5.2 Rumusan Kajian	273
5.2.1 Rumusan Berdasarkan Teori dan Model	274
5.2.2 Rumusan Berdasarkan Dimensi Konteks	275
5.2.3 Rumusan Berdasarkan Dimensi Input	276
5.2.4 Rumusan Berdasarkan Dimensi Proses	277
5.2.5 Rumusan Berdasarkan Dimensi Produk	278
5.2.6 Rumusan Keseluruhan Berdasarkan Dimensi Konteks, Input, Proses dan Produk	283
5.3 Implikasi Kajian	284
5.3.1 Implikasi Teori dan Model	284
5.3.2 Implikasi Metodologi	286
5.3.3 Implikasi Praktikal	287
5.3.4 Implikasi Ilmu	291
5.4 Cadangan	294
5.4.1 Cadangan kepada Siswa Guru	294
5.4.2 Cadangan kepada Pensyarah	296
5.4.3 Cadangan kepada IPGMK	298
5.4.4 Cadangan kepada IPGM	300
5.4.5 Cadangan kepada KPM	300
5.4.6 Cadangan Kajian Selanjutnya	301
5.5 Rumusan	303
RUJUKAN	304
LAMPIRAN	355
BIODATA PELAJAR	407
SENARAI PENERBITAN	409

SENARAI JADUAL

BIL. JADUAL	TAJUK	MUKA SURAT
Jadual 1-1	Nama dan Kod Kursus KETBM	39
Jadual 2-1	Perbandingan Penilaian Formatif dan Penilaian Sumatif	86
Jadual 3-1	Bilangan Siswa Guru bukan Opsyen BM yang Mengambil Kursus ETBM	164
Jadual 3-2	Bilangan dan Item Soalan Demografi	171
Jadual 3-3	Ringkasan Soalan Soal Selidik	174
Jadual 3-4	Jadual Interpretasi Skor Alpha Cronbach (Bond dan Fox, 2015)	182
Jadual 3-5	Alpha Cronbach Kajian Rintis Soal Selidik Mengikut Konstruk	187
Jadual 3-6	Nilai Interpretasi Korelasi	193
Jadual 3-7	Skala Likert Kesesuaian	194
Jadual 3-8	Skala Likert Persetujuan	195
Jadual 3-9	Skala Interpretasi Min	195
Jadual 3-10	Ringkasan Analisis Data Soal Selidik	196
Jadual 3-11	Min, Median, Sisihan Piawai, Kepencongan, Kurtosis dan Plot Q-Q	202
Jadual 3-12	Ujian Shapiro-Wilk bagi Menentukan Normaliti Data	205
Jadual 3-13	Paparan SPSS versi 26 Statistik Residual Sebelum Data Terasing Dibuang	206
Jadual 3-14	Paparan SPSS versi 26 Statistik Residual Setelah Data Terasing Dibuang	206
Jadual 3-15	Plot Serakan untuk Melihat Hubungan Linear dan Homoskedastisiti	207
Jadual 3-16	Ringkasan Pekali Korelasi antara Peramal yang Nilainya	

Melebihi 0.8	208
Jadual 3-17 Nilai Pekali Korelasi Pearson antara Peramal	209
Jadual 3-18 Nilai VIF Setiap Peramal	210
Jadual 3-19 Nilai Statistik DW antara Peramal dan Setiap Pemboleh Ubah Bersandar	210
Jadual 4-1 Taburan Responden Mengikut Jantina	214
Jadual 4-2 Kohort Responden yang Terlibat dalam Kajian Mengikut Ambilan	214
Jadual 4-3 Taburan Responden Mengikut IPGMK	215
Jadual 4-4 Taburan Responden Mengikut Bidang Pengkhususan	215
Jadual 4-5 Skala Interpretasi Min	216
Jadual 4-6 Kesesuaian Kursus ETBM dengan Matlamat FPG Berdasarkan Dimensi Konteks	217
Jadual 4-7 Kesesuaian Kursus ETBM dengan Matlamat FPG	218
Jadual 4-8 Keberkesanan Kursus ETBM dari segi Hasil Pembelajaran dan Isi Kandungan, Sumber Fizikal dan Sumber Manusia terhadap Siswa Guru Bukan Opsyen BM Berdasarkan Dimensi Input	221
Jadual 4-9 Kesan Hasil Pembelajaran dan Isi Kandungan Kursus ETBM terhadap Siswa Guru Bukan Opsyen BM	222
Jadual 4-10 Kesan Sumber Fizikal terhadap Siswa Guru Bukan Opsyen BM	225
Jadual 4-11 Kesan Sumber Manusia terhadap Siswa Guru Bukan Opsyen BM	228
Jadual 4-12 Kesan Pengetahuan Kandungan, Pedagogi dan Pentaksiran terhadap Siswa Guru Bukan Opsyen BM	231
Jadual 4-13 Kesan Pengetahuan Kandungan Kursus ETBM terhadap Siswa Guru Bukan Opsyen BM	232
Jadual 4-14 Kesan Pedagogi Kursus ETBM terhadap Siswa Guru Bukan Opsyen BM	235
Jadual 4-15 Kesan Pentaksiran Kursus ETBM terhadap Siswa Guru	

Bukan Opsyen BM	238
Jadual 4-16 Implikasi Akhir yang Diperoleh oleh Siswa Guru Bukan Opsyen BM dari Segi Kepuasan, Minat, Sikap dan Kemahiran	241
Jadual 4-17 Implikasi kursus ETBM terhadap Siswa Guru Bukan Opsyen BM dari segi Kepuasan	242
Jadual 4-18 Implikasi KETBM terhadap Siswa Guru Bukan Opsyen BM dari segi Minat	245
Jadual 4-19 Implikasi KETBM terhadap Siswa Guru Bukan Opsyen BM dari segi Sikap	247
Jadual 4-20 Implikasi Kursus ETBM terhadap Siswa Guru Bukan Opsyen BM dari Segi Kemahiran	249
Jadual 4-21 Hubungan antara Hasil Pembelajaran dan Isi Kandungan kursus ETBM dengan Siswa Guru Bukan Opsyen BM dari segi Kepuasan, Minat, Sikap dan Kemahiran	252
Jadual 4-22 Hubungan antara Sumber Manusia dengan Siswa Guru Bukan Opsyen BM dari segi Kepuasan, Minat, Sikap dan Kemahiran	255
Jadual 4-23 Paparan SPSS Versi 26 Ringkasan Model Regresi Berganda Persamaan	260
Jadual 4-24 Paparan SPSS nilai statistik ANOVA	260
Jadual 4-25 Paparan SPSS ver 26 nilai Beta (B) setiap peramal	261
Jadual 4-26 Paparan SPSS Versi 26 Ringkasan Model Ujian Regresi Berganda Ubah Bersandar Minat	263
Jadual 4-27 Paparan SPSS Versi 26 Nilai Statistik ANOVA Ujian Regresi Berganda Pemboleh Ubah Bersandar Minat	263
Jadual 4-28 Paparan SPSS ver 26 nilai Beta (B) setiap peramal	264
Jadual 4-29 Paparan SPSS Ver 26 Ringkasan Model Ujian Regresi Berganda Pemboleh Ubah Bersandar Sikap	266
Jadual 4-30 Paparan SPSS Ver 26 Nilai Statistik ANOVA Ujian Regresi Berganda Pemboleh Ubah Bersandar Sikap	266
Jadual 4-31 Paparan SPSS ver 26 nilai Beta (B) setiap peramal	267
Jadual 4-32 Paparan SPSS Versi 26 Ringkasan Model Ujian Regresi	

Berganda Pemboleh Ubah Bersandar Kemahiran	269
Jadual 4-33 Paparan SPSS Versi 26 Nilai Statistik ANOVA Ujian Regressi Berganda Pemboleh Ubah Bersandar Kemahiran	269
Jadual 4-34 Paparan SPSS ver 26 nilai Beta (B) setiap peramal	270
Jadual 4-35 Ringkasan Ujian Hipotesis	272

SENARAI RAJAH

BIL. RAJAH	TAJUK	MUKA SURAT
Rajah 1-1	Kerangka Teori Kajian	144
Rajah 1-2	Kerangka Konseptual Kajian	149
Rajah 3-1	Reka Bentuk Kajian	162
Rajah 3-2	Hubungan Linear antara Peramal dengan Pemboleh Ubah Bersandar	199
Rajah 3-3	Bentuk Kehomogenan Dilihat melalui Plot Residual	199
Rajah 3-4	Nilai Min antara Peramal	203
Rajah 3-5	Nilai Min antara Pemboleh Ubah Bersandar	203

SENARAI SINGKATAN

KPM	-	Kementerian Pendidikan Malaysia
UNESCO	-	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
FPN	-	Falsafah Pendidikan Negara
KETBM	-	Kurikulum Elektif Teras Bahasa Melayu
FPG	-	Falsafah Pendidikan Guru
PHTPBM	-	Pelan Hala Tuju Pendidikan Bahasa Melayu
BPG	-	Bahagian Pendidikan Guru
IPGM	-	Institut Pendidikan Guru Malaysia
IPGK	-	Institut Pendidikan Guru Kampus
UPSI	-	Universiti Pendidikan Sultan Idris
PISMP	-	Program Ijazah Sarjana Muda Perguruan
PGSR	-	Program Pensiswazahan Guru Sekolah Rendah
PPG	-	Program Pensiswazahan Guru
BM	-	Bahasa Melayu
BK	-	Bahasa Kebangsaan
BPPDP	-	Bahagian Perancangan dan Dasar Penyelidikan Dasar Pendidikan
RMK	-	Ringkasan Maklumat Kursus
MK	-	Maklumat Kursus
DPM	-	Diploma Pendidikan Malaysia

SENARAI SIMBOL

SENARAI LAMPIRAN

LAMPIRAN	TAJUK	MUKA SURAT
Lampiran A :	Ringkasan Maklumat Kursus (RMK)	355
Lampiran B :	Borang Soal Selidik Semakan Pakar	360
Lampiran C :	Surat Kelulusan BPPDP	391
Lampiran D :	Surat Kelulusan IPGM	392
Lampiran E :	Surat Kelulusan IPGK	394
Lampiran F :	Borang Soal Selidik Siswa Guru	398